

Името на 24 май

В парламента тече обсъждане на предложено от ВМРО име на 24 май. Изказват се учени и разни други. Споменава се „ден на просветата, на науката и на писмеността”. Няма обаче нито един от тези знаещи люде, който да е дал определение на ползваните понятия. Може би всички знаят техните значения. Но не!

Науката е създаване на систематизирани знания. Следователно 24 май може да се нарече ден на българската наука, защото Братята са създали основата на българската филологическа наука.

Просветата е популяризиране на знанията. Не мисля, че Братята трябва да се определят като популяризатори. Ако Методий е работил като архиепископ с българската нова и създадена от тях и Учениците писменост, това не значи, че е бил на нивото на даскал, какъвто е бил Климент в западните български земи след 885 г. и преди да бъде посветен като първи български патриарх през 893 г.

Писмеността е големият проблем. Българската наука няма дефиниция за този термин. И казаните учени го изравняват по смисъл с азбука. Напр. те казват българската писменост и език. Писмеността е възможност на база на съответстващите си език и азбука да се записват слова. Да, Кирил и Методий са създали на първо място БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК и след това фонетично обслужващата го Глаголица. С този език и с тази азбука са направени прословутите преводи на богослужерна книжнина от гръцки и с тях са работили стотици години българските книжовници, преди да бъде заменена Глаголицата от гърците с кирилицата, която малко у нас знаят, че е гръцка азбука. Бил я създал Климент Български(?). Това твърдят хора, които не могат да разсъждават разумно и наукосъобразно, и които не уважават древното българско величие. И то по времето на Симеон Велики! Помислете малко.

Така, че съвременната наша писменост не е създадената от Светите Седмочисленици, защото днешната ни азбука (кирилицата) не е изобретената от тях Глаголица. Т.е. не е исторически правилно да се нарече датата 24 май ден на писмеността. Защото малко се знае, дори и от българистите, че преди 870 г. българите са ползвали своя оригинална писменост, но тази информация не е била удобна на тия – ония.

Остава коментарът за **духовната културата**. Тя се изразява в нематериалните постижения на населението и конкретно с нивото на неговите познания в областта на духовността. Основна предпоставка за нейното развитие е писмеността, която позволява фиксацията на интелектуалните придобивки и съхранение на историческата памет. Но главната роля на писмеността се изявява в развитието на филологията и с това в изучаването на постиженията на духовната култура.

А че кирилицата била повлияна от Глаголицата е глупост. Кирилицата е копие на гръцката азбука, която, като една от модерните по това време азбуки, е оказала влияние на Братята при структуриране на Глаголицата. Само при структурирането! Структура като на гръцката азбука са имали и еврейската и латиницата, т.е. единственото влияние на хелениката и в този смисъл не е доказано. Ако Братята са се влияели от гръцката писмена култура, това щеше да се отрази върху лексиката и граматичните структури на езика им, както и върху графиката и звуковото съдържание на буквите. **НЯМА ТАКОВА НЕЩО!**

Ако Кирил и Методий са сътворили една компилация от български език и от славянски и тракийски говори в името на единението на българската нация, то в нашия съвременен език не се е запазил славянския граматичен принос, представляващ падежните форми и инфинитивите. Лексикалното славянско влияние е дошло по-късно.

За „славянската писменост”

Предизвикан съм от служителите на съответните български държавни центрове, които работят за интересите на панславизма. Според тях премахването на понятието „славянска писменост” в името на 24 май щяло да оцети значението на празника. И други особени доводи.

Ще бъде кратък. Сборно понятие като „славянска писменост” може да съществува в съзнанието на хора, които не са достатъчно компетентни. То е невъзможно, но продължава да фигурира в тяхното мислене и творчество поради инертността на българските интелектуалци или защото те не са чак толкова български.

Каза се вече, че писмеността е възможност да се записват слова и фрази на език и с азбука, която му е фонетично съответна. Следователно трябва да очакваме, че споменатите адепти на фантазираната обща славянска писменост защитават възможността да се правят с нея еднакви записи в Хърватска и в Беларус. Те биха били текстове на езици от славянската група, но различни по азбука и лексика хърватски и беларуски писмена.

Славянските народи притежават свои езици, които са толкова различни, че се налага да се използват при разговори и в издателствата преводачи. Това вероятно не се нуждае от доказателства.

Същите славянски народи имат пригодени за техните езици азбуки, които не са еднакви. Веднъж защото притежават разлики в броя на буквознаците и в звуковото съдържание на някои от тях и на второ място понеже хървати, словени, словаци, чехи и поляци имат в основата на своите азбуки латиницата, а руси, украинци, беларуси, сърби и македонци - гръцката азбука и по-точно нейното превъплъщение - кирилицата. До тук се доказва, че писменостите на хърватите и на поляците, както и тези на македонците и украинците не са еднакви, а да не говорим за съответните различия при руснаци и чехи.

Очевидно не можем да наречем писмеността на славянските народи с общото наименование „славянска”.

Сигурно ще огорча учени и лаици с пропуската да въведе българската писменост във втората група. Те милите не знаят, че П.Р. Славейков е превеждал срещу заплащане текстове на църковния по негово време „славянски” език на народния български език. За филолозите, които са наясно с основните определящи характеристики на езиците, не е проблем да обяснят (ако искат или по-точно, ако смеят) на незапознатите, че става дума за граматиката. Българската граматика **НЯМА НИЩО ОБЩО** с граматиките на славянските езици.

Съвременният български език не е славянски!

А да смесваме понятието писменост с азбука и на тази основа да решаваме, че нашата писменост, поради подобие на българската азбука с азбуките на народите от втората група е славянска, би трябвало да ни даде право да уеднаквим българската писменост с писмеността на **монголците**, които също ползват кирилица.

Накрая ще поднеса една новина със стара дата.

Във вестник „Монитор” от 4 май 2019 г. италианският кореспондент на вестника Румен Михайлов публикува информация за посещение на Тодор Живков в Рим на 26 юни 1975 г. при папа Павел VI. В рамките на своята визита Живков посещава гроба на св. Константин Философ, наречен Кирил, в базиликата „Сан Клементе”, при което от негово име е поставена срещу гроба на светията, „...мозайка на цялата стена със Светите братя в цял ръст плюс елегантен бронзов лавров венец с надпис на български и

италиански: „На създателите на българската и славянската писменост от Тодор Живков – председател на Държавния съвет на НР България”.

Намирам текста върху венеца като важен нов елемент в оценката на проблемите, които се обсъждат тук. Не ще и съмнение – този текст не е изготвен от чиновниците в идеологическия отдел на централния комитет на Живков. Той е дело на български филолози от академичните среди. А може би се дължи на временното влияние на Людмила Живкова.

В понятието българска писменост доверените на Живков историци на българския език не са имали предвид писмеността на уногундурите на Аспарух. Разделението на българската от славянската писменост, направено в надписа върху венеца показва, че за анонимните му автори, българите като народ, са имали писменост, която не покрива понятието славянска, налагана от славистиката.

Очаквам възражение в защита на тезата, че в древността изначалната писменост на Кирил и Методий е станала писменост, освен на българите, още и на някои други народи. Тя обаче, не би следвало да се нарече славянска, защото нейният език не е славянски, а и българите, и румънците не са славяни. Освен това славянските граматични елементи отпадат от езика на Кирил и Методий още до края на XII век. Трябва да се отчете, че разпространението на писмеността на Кирил и Методий е станало в рамките на столетия, при което първите приели я книжовници вече са я променили под влиянието на местните говори, с което са я направили различна. Текущо се намесват гръцката азбука и латиницата. От делото на великите българи най-трайно се съхранява сред хърватите Глаголицата. А подобие между езика на Кирил и Методий и украинския, например, е резултат не на влиянието на първия върху украинския, а защото в компилативния език на Кирил и Методий има славянски елементи, които Братята са използвали в своя език и които са близки или еднакви с тези от изначалните говори на някогашните украински племена. И можем да сме категорични - писмеността на Кирил и Методий е била полезна на народите, където е била позната и ползвана в древността най-вече, за да ги направи писмовни.

В заключение ще изкажа мнението, че 24 май трябва да се нарече „Ден на Кирил и Методий и на българската култура”.

Ключови думи: писменост, азбука, кирилица, Глаголица, 24, май, славянска, писменост, Кирил, Методий.

PS молба. Уважаеми читателю, както всеки друг автор, така и аз, бих желал и ще бъда благодарен да получа впечатленията Ви от прочетеното. Това може да се направи на адреса ми diamondsv@abv.bg

Светослав Диамандиев